

Lapin Kansa 26.6.2007

Päätökset on valmisteltava tosiasioiden pohjalta?

On hyvä, että Kaisa Korpijaakko-Labba vihdoinkin tunnustaa (LK 29.6.) tosiseikat, ettei ole mitään perusteita oikeuksien palauttamiselle saamelaisille ryhmänä. Järkyttävää on havaita, ettei hän näe samalla mitään perustuslaillisia ja ihmisoikeussäädöksiin perustuvia esteitä siirtää muille kuuluvia oikeuksia saamelaisille ryhmänä.

Kaisa Korpijaakko-Labban vastine on oivallinen esimerkki siitä mitä seuraa kun kantaväestöön kohdistuvia poliittisia päätöksiä yritetään perustella poliittisilla näennäisperusteilla. Hänen kirjoituksensa poliittisuus näkyy esimerkiksi siinä, että menneisyydestä on pyritty löytämään vain yhtä saamelaisryhmää, pääosin ulkomailta Suomeen siirtolaisina muuttaneita porolappalaisia edustava näkökulma.

Samalla hän hylkää ne saamelaiset, joille asiakirjojen mukaan kuuluvat lappalaisoikeudet. Tällainen valikoivuus synnyttää väistämättä tietoteoreettisia ongelmia, koska kysymys on valikoitujen käsitteiden siirtämisestä menneeseen. Korpijaakko-Labban kirjoitus kuuluu siten sarjaan "Suomen valtiojohdon ja poliittisten päättäjien taivutteluyrityksiin saada aikaan sellainen poliittinen ratkaisu, että entisten lapinkylien maat voitaisiin siirtää saamelaisiksi määriteltujen ihmisten hallintaan."

Olen sitä mieltä, että kliseillä ja poliittisilla iskulauseilla ei kannattaisi enää pyrkiä hämäämään. Eri suunnista tulevien taivutteluyritysten vuoksi päätöksentekijän on oltava nyt luja ja rohkea, jotta hän kykene erottamaan kantaväestön aidon ja todellisen edun eikä pelkästään vain Korpijaakko-Labban edustaman yhden ryhmän edun.

Oikeudenmukaisiin arvioihin on parhaat edellytykset silloin, kun päätöksentekijällä on käytettävissään tuloksia useista eri näkökulmista tehdyistä, mutta myös toisiaan arvioivista tutkimustuloksista. Oulun ja Lapin yliopistojen uusimmat tutkimukset edustavat juuri tällaista eri suunnista kohdistettua valaistusta alkuperäisasutukseen.

Ne antavat myös tarpeellista tuntumaa käytettävissä olevan tiedon luotettavuudesta sekä niistä riskeistä, joihin päätöksenteon yhteydessä on varauduttava. Toivoa vain sopii, että Suomi olisi tässäkin asiassa oikeusvaltio, eikä yrittäisi riistää keneltäkään asiakirjoihin nojautuvia laillisia oikeuksia.

Jouni Kitti
Entinen saamelaispoliitikko